

Korvausvaatimus vesivahingon omavastuusuuden korvaamiseksi

YMPTEKLT 25.09.2024 § 113

Tekninen johtaja

Sotkamon kunnan ydintaajama-alueella sattui poikkeuksellinen rankkasade 2.6.2024. Sade osui hyvin pienelle alueelle ydintaajamaan, jolloin esim. Rauramonpellon alueella ei juurikaan satanut. Ilmatieteenlaitoksen 25.6.2024 päivätyn lausunnon mukaan Sotkamon taajamassa on ollut kokeellisen koneoppismallin perusteella yli 30 mm tuntisademäärän ko. ajankohdalle. Lausunnon mukaan kyse on poikkeuksellisesta sademäärästä. Lisäksi sateen poikkeuksellisuutta lisää mm. se, että esim. Hiukan pesäpallostadionin valvontakameroista dokumentoituna sade kesti n. 20 minuuttia. Sateen yhteydessä tuli erittäin poikkeuksellinen määrä rakeita, jolloin rakeita oli katuojissa ja mm. kunnanviraston pihalla vielä seuraavana päivänäkin. Rakeet ja liikkelle lähtevät roskat tukkivat sadevesikaivot, jolloin sadevesijärjestelmän kapasiteetti ei ole ollut kokonaisuudessaan käytössä. Sotkamon taajamassa esiintyi ko. sateessa poikkeuksellista tulvimista ja mm. autojen hyytymistä vesimassoihin. Asiasta uutisointiin valtakunnallisesti laajasti mm. iltapäivälehdissä.

Asunto Oy Sotkamon Lamminpään (jäljempänä taloyhtiö), hallitus on hallituksen puheenjohtajan allekirjoittamalla korvausvaatimuksella lähestynyt Sotkamon kuntaa, jossa vaaditaan vakuutusyhtiön korvaaman vesivahingon omavastuun korvaamista kunnan toimesta. Korvausvaatimus on liitteenä. Omavastuusuus on kyseisessä tapauksessa ollut 2000 euroa. Vakuutusyhtiön korvausvastuu on perustunut korvausehtoihin.

Taloyhtiön näkemyksen mukaan vahinko on aiheutunut Hiukan pesäpallostadionin hulevesistä, joista pesäpallokentän omistaja Sotkamon kunta ei ole huolehtinut lain edellyttämällä tavalla. Taloyhtiön mukaan hulevettä tuli heidän kiinteistölle Urheilukatu 8 kohdalla olevasta hätäpoistumistieliittymästä sekä Nesteen huoltoaseman kohdalla olevasta stadionin portin liittymästä. Hulevesien mukana kiinteistölle valui stadionin hienoa hiekkaa ja runsaasti käpyjä sekä muuta roskaa.

Taloyhtiö toteaa edelleen, että Hiukan pesäpallostadionilla ei näyttäisi olevan järjestelmää, joka johtaisi kentän hulevesiä.

Valituksen liitteenä on otteita mm. maankäyttö- ja rakennuslaista sekä Suomen ympäristökeskuksen 1.2.2022 julkaisusta ”Hulevesien hallinnan vastuut ja ohjeistus” Korvausvaatimus on kokonaisuudessaan kokouksen oheismateriaalina.

Edellä mainittu vaatimus on siis tehty kuntaan. Kunnan mahdollinen vastuu hulevesivahingoista perustuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen velvollisuuteen hulevesien hallinnan järjestämisestä. Lähinnä kysymys on kunnan hulevesijärjestelmän toteuttamisesta ja sen riittävydestä ja toimivuudesta suhteessa maankäytön tarpeisiin.

Korvausvaatimus on siis tehty kuntaan. Kunnan mahdollinen vastuu hulevesivahingoista perustuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen velvollisuuteen hulevesien hallinnan järjestämisestä.

Lisäksi kokouksen oheismateriaalina on lausunnot asiaan liittyen Ilmatieteenlaitokselta sekä Suomen Vesilaitosyhdistys ry:ltä sekä Ramboll Finland Oy:n laatima tulvimiskartta. Asian valmistelussa on asiantuntijana toiminut myös varatuomari, OTM, LKV Susanna Ijäs.

Lisätietoja: tekninen johtaja Harri Helenius, puh. 044-7502491 tai harri.helenius@sotkamo.fi

Tekninen johtaja
Ehdotus

Päätösesitys lautakunnan keskustelun jälkeen kokouksessa.

Tekninen johtaja
kokouksessa
Ehdotus

Ympäristö- ja tekninen lautakunta hylkää korvausvaatimuksen seuraavin perusteluin:

1. Kyseisenä ajankohtana satanut sateen myötä on muodostunut vesihuoltolain 27.2 §:n mukainen ylivoimainen este, johon vesihuoltolaitos ei ole voinut varautua.
2. Hulevesijärjestelmässä ei ole ollut vesihuoltolain 27§:ssä mainittua sellaista virhettä, joka olisi voinut myötä vaikuttaa vahingon syntymiseen. Edellä mainittua tukee se, että hulevesijärjestelmä on toiminut ko. sateen jälkeen moitteitta ja lisäksi mm. alueen purkuputken toimivuus on tarkastettu mm. sukeltamalla.
3. Ylivoimaisen esteen näkemystä puoltaa myös Ilmatieteenlaitoksen 25.6.2024 päivätty lausunto, jonka mukaan sateen määrä on ylittänyt poikkeuksellisen sateen määrän kynnyksen tuntisadantanakin. Lisäksi on huomioitava, että sateen kesto oli kameradokumentaation mukaan noin 20 minuuttia ja sateessa oli erittäin runsaasti rakeita, jotka tukkivat sadevesijärjestelmän kansistoja.
4. Vahinkorvoslain 412/1974 2. luku pykälän 2 mukaan vahingonkorvaus edellyttää tuottamuksellisuutta. Tässä tapauksessa Sotkamon kunta ei ole voinut vaikuttaa sattuneeseen tapahtumaan eikä sitä kautta ole tuottamuksellisuudesta kysymys.
5. Tietojen mukaan osa tulvimisesta on tapahtunut Urheilukatua pitkin. Ottaen huomioon taajaman katuverkoston korkeusasemat, muodostuu Urheilukadulle poikkeustilanteessa todella suurelta alueelta alueelta hulevesiä, jolloin ei voida olettaa että ko. vahinko olisi sattunut pelkästään pesäpallokentän vuoksi. Edellä mainittu asia on todennettavissa liitteenä olevassa tulvimiskartassa. Tulvimiskartasta on myös todennettavissa, että pesäpallokentän tulvimisvesistä vain pieni osa ohjautuu kiinteistön suuntaan. Urheilukadun varressa olevat sadevesikaivot pelastustien liittymän sekä Nesteen kohdalla olevan stadionin portin läheisyydessä toimivat varmistuksena tulvimistilanteessa. Kuitenkin kaivojen kapasiteetti ei ole riittänyt poikkeuksellisessa sateessa.

6. Hiukan pesäpallostadiolla on korvausvaatimuksessa esitetystä väitteestä poiketen salaojajärjestelmä, joka toimii normaaliolosuhteiden hulevesien hallinnassa hyvin. Vertailukohtana voi käyttää pesäpallokenttien soveltuvuutta pelikäyttöön vesisateella.

7. Sotkamon kunnan saamien tietojen mukaan ko. kiinteistöllä ei tapahtunut sisälle asti tullutta tulvimista aiemmin eikä vuoden 2021 poikkeuksellisella rankkasateella, jolloin sadetta tuli epävirallisten tietojen mukaan yli 100mm kahden tunnin aikajaksolla. Edellä mainittu tieto tukee 2.6.2024 sateen poikkeuksellisuutta ja rakeiden määrän merkittävydestä sateessa. Vahingon kohteena oleva kiinteistö on valmistunut 1982.

8. Sotkamon kunta on välittömästi tapahtuman jälkeen pyrkinyt ennalta ehkäisemään pesäpallokenttään liittyviä mahdollisia rankkasateiden tulvimisia seuraavasti: Vanha pelastustie on poistettu käytöstä ja samalla on rakennettu matala valli, joka ehkäisee hulevesien johtumista kentältä Urheilukadulle.

9. Taloyhtiöllä ja vakuutusyhtiöllä on keskinäiseen sopimukseen perustuva omavastuun määrä vakuutuksessa, johon Sotkamon kunta ei voi vaikuttaa.

Päätös

Ympäristö- ja tekninen lautakunta päätti hyväksyä teknisen johtajan ehdotuksen.

Asiantuntijana tämän pykälän esittelyn aikana oli vesihuoltoteknikko Kalle Keränen.

Otteet

As Oy Lamminpää
Vesihuoltoteknikko

YMPTEKLT 30.10.2024 § 125
744/00.02.06/2024

Tekninen johtaja

Asunto Oy Lamminpää on tehnyt oikaisuvaatimuksen ympäristö- ja teknisen lautakunnan päätöksestä 25.9.2024 § 113, jolla lautakunta on päättänyt hylätä As Oy:n korvausvaatimuksen huleveden aiheuttamasta vahingosta teknisen johtajan esityksen mukaisesti. Korvausvaatimus koski As Oy:n ottaman vakuutuksen omavastuusuutta (2000 euroa). Lautakunta perusteli hylkäävää päätöstä sillä, että hulevesitulva on aiheutunut poikkeuksellisen voimakkaasta vesisateesta ja raekuuroista, eli sellaisista olosuhteista, johon kunnalla ei ole ollut mahdollisuutta varautua. Päätöstä perusteltiin myös sillä, että kunnan vastuun hulevesien aiheuttamasta vahingoista tulee perustua sen lakisääteisen tehtävän laiminlyöntiin vahingonkorvauslain edellyttämällä tavalla, eikä tällaista laiminlyöntiä osoitettu. Hulevesijärjestelmä on toiminut nykyisellään hyvin ennen 2.6.2024 tapahtuneita olosuhteita ja tulvatilannetta. Kunta on tapahtuman jälkeen ryhtynyt toimenpiteisiin, ettei tilanne pääsisi toistumaan.

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu 25.9.2024 § 113 päätöksen kumoamista ja taloyhtiön korvausvaatimuksen hyväksymistä. Oikaisuvaatimuksessa

kyseenalaistettu lautakunnan päätöksessään esittämät perustelut ja kritisoitu asian käsittelyn vaatinutta aikaa sekä mahdollisuutta esittää näkemyksiä asiasta sen valmistelijalle. Asian valmistelussa on asiantuntijana toiminut varatuomari, OTM, LKV Susanna Ijäs.

Lisätietoja: tekninen johtaja Harri Helenius, puh. 044-7502491 tai harri.helenius@sotkamo.fi

Tekninen johtaja
kokouksessa
Ehdotus

Oikaisuvaatimus hylätään. Vakuutusyhtiön omavastuuosuuden korvaamiselle kunnan toimesta ei ole esitetty perustetta, joka toisi kunnan korvausvelvollisuuden. Kunta ei ole laiminlyönyt tehtäviään vahingonkorvauslain 3 luvun 2 § edellyttämällä tavalla tai toiminut MRL 13 lukuun perustuvien tehtäviensä hoidossa huolimattomasti. Kunta on huolehtinut vakiintuneen käytännön mukaisesti ja riittävällä tavalla oman kiinteistönsä hulevesien hallinnasta ja ryhtynyt toimenpiteisiin hulevesien hallinnan parantamiseksi heti poikkeuksellisiin sääoloihin perustuvan vahinkotapahtuman jälkeen.

Perustelut:

1. Kunnan varautumisvelvollisuus rankkasateisiin

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että kunnalla on lakisääteinen velvollisuus varautua rankkasateiden seurauksiin suunnitelmallisesti, rakenteellisesti ja kunnallisteknisesti. Tällainen vastuu kunnalla on, kun se on laatimassa tai muuttamassa asemakaavaa tai myöntämässä rakennuslupaa. Nyt kysymyksessä olevaan poikkeukselliseen säätilaan ei olisi voitu vaikuttaa aikanaan asemakaavamääräyksin tai rakentamisen yhteydessä. Poikkeukselliset sääolosuhteet eivät myöskään ole toistuneet niin usein, että asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi olisi tullut vielä ajankohtaiseksi. Hulevesitulviin varautuminen on osa ilmastomuutoksen tuomaa lisääntynyttä vastuuta, joka ensisijaisesti kohdistuu kiinteistön omistajaan tai haltijaan.

Kunnan vastuu hulevesien aiheuttamista vahingoista rajautuu lisäksi vahingonkorvauslain 3 luvun 2 momentin mukaisiin huolimattomuuteen perustuviin laiminlyöntitilanteisiin, joiden osalta kunta ei ole noudattanut tehtävänsä suorittamiselle asetettavia kohtuullisia vaatimuksia. Rankkasateisiin varautuminen on mahdollista vain, jos niiden aiheuttamat vahingot olisivat olleet kohtuudella ennakoitavissa. Vahinkoseuraamus on ollut odottamaton. Edes erinomaisella suunnittelulla ja varautumisella ei voida varautua tämänkaltaisiin rankkasateisiin. Kiinteistön omistaja vastaa kiinteistölle tulleiden hulevesien poisjohtamisesta riippumatta siitä, "kenen" hulevesistä on kysymys.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin mitään sellaista seikkaa, jonka kunta olisi paremmin voinut huomioida asemakaavoituksen tai asemakaavan toteuttamisen vaiheissa, eikä yksilöity näihin liittyvää laiminlyöntiä tai huolimattomuutta.

2. Kunnan omistaman kiinteistön puutteet ja hulevesijärjestelmässä olevat puutteet/ kunnan korvausvelvollisuus

Oikaisuvaatimuksen mukaan kunnan omistaman pesäpallokenttä-kiinteistön hulevesijärjestelmä on puutteellinen mm. laskuojan puuttumisen vuoksi. Kunta on päätöksessään oikaissut tämän osittain virheellisen käsityksen. Kunta on vastuussa omistamastaan/ hallitsemastaan kiinteistöstä kiinteistönomistajana MRL:n hulevesisäännösten perusteella.

Pesäpallokentän alla oleva ja kunnan toimesta rakennettu kuivatusjärjestelmä (kaivot on hiekkatekonurmi pinnoitteen alla) on toiminut tarkoitukseensa tähän asti hyvin. Niiden toteuttamiseen ei ole osoitettu liittyvän mitään sellaista tavanomaisesta poikkeavaa suunnittelua tai toteutusta, jonka myötä vahingonkorvausvastuu voisi kunnalle kiinteistön omistajana syntyä.

Myös kunnan vastuulla olevassa yleisessä hulevesijärjestelmän toimivuudessa on oikaisuvaatimuksen mukaan ollut puutteita mm. Urheilukadun katuojien puuttumisen vuoksi. Tämän alueen toteutus on kuitenkin voimassa olevan asemakaavan mukaista, eikä toimivuudessa ole ollut hankaluuksia aikaisemmin.

Vahingonkorvauslain mukainen korvausvelvollisuus edellyttää muun ohella, että kunta olisi hulevesien hallinnan osalta laiminlyönyt tehtäviään.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että kunnan toiminta täyttää tuottamuksen tunnusmerkit mm. laskuojan puuttumisen vuoksi.

Järjestelmä on kuitenkin kokonaisuutena toiminut tähän saakka kohtuullisen hyvin. Tällä perusteella kunta ei ole laiminlyönyt tehtäviään hulevesien hallinnan järjestäjänä eikä kiinteistön omistajana.

Kunta on myös ryhtynyt hulevesitulvan jälkeen toimenpiteisiin tulevien vahinkojen ehkäisemiseksi. Kentän kuivatusjärjestelmä on suunniteltu 16.12.1974 ja stadionin alueelle on rakennettu stadionin perusparannuksen ja uuden huoltorakennuksen rakentamisen yhteydessä uusi hulevesiviemäröinti v. 2022. Vaikka uusi hulevesijärjestelmä palvelee vain stadionin ja huoltorakennuksen ympäristöä niin ottaen huomioon kentän muodon, on sillä merkittävä myönteinen vaikutus hulevesien johtamiseen tulvimistilanteessa. Lisäksi 2022 rakennettiin korvausvaatimuksessakin mainittu huoltoliittymä sadevesikaivoineen, jolla on ollut myös erittäin merkittävä vaikutus ko. kiinteistölle tapahtuvan tulvimisen estämisessä. Vahinkotapahtuma siis ei ole ollut ennakoitavissa. Oikaisuvaatimuksessa ei ole osoitettu hulevesien hallintamenetelmissä olevan virhettä tai laiminlyöntiä, jonka seurauksena korvausvastuu voisi kunnalle syntyä.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä on jo saanut omalta vakuutusyhtiöltään korvauksen aiheutuneesta vahingosta. Omavastuuosuuden maksaminen kunnan toimesta edellyttää perusteltua kunnan korvausvastuuta. Kunnan käsityksen mukaan korvausvastuulle ei ole oikaisuvaatimuksessa esitetyin syin lakiin pohjautuvaa perustetta

3. Käsittelyaika ja näkemysten esittäminen

Käsittelyaikaan on vaikuttanut asian selvittämisen vaativuus.

Sääolosuhteista on pyydetty ulkopuolisen asiantuntijalausuntoa.

Korvausvaatimuksen saapumisen väliin on jäänyt myös kesälomakausi, jolloin lautakunta ei ole kokoontunut. Asiassa oli mahdollisuus konsultoida puhelimitse alan juristia vasta juuri ennen päätöksentekoa. Kunnan käsityksen mukaan asian käsittely on edennyt hallintolain edellyttämällä tavalla ilman aiheetonta viivytystä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt näkemyksiään asian valmistelijalle puhelimesta kahdesti ennen päätöksentekoa, minkä kunta katsoo tilanteeseen nähden riittäväksi. Lähtökohtaisesti asianosaisen näkemykset ovat tulleet kunnan tietoon korvausvaatimuksen ja nyt esitetyn oikaisuvaatimuksen kautta.

Tämä päätöksenteon valmisteluaineisto on toimitettu oikaisuvaatimuksen tekijän ilmoittamaan sähköpostiin 24.10.2024. Oikaisuvaatimuksen tekijällä on mahdollisuus kommentoida asiaa ennen päätöksen tekoa 29.10.2024 klo 12:00 mennessä kirjallisesti osoitteeseen kirjaamo@sotkamo.fi

Kuntaan saapuneen kuulemiseen liittyvän täydennyksen johdosta kunta toteaa, että oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan toimitettu lautakunnan jäsenille. Täydennys on otettu huomioon asian valmistelussa. Kunnan verkkosivuille on viety kuntalakiin perustuvan menettelyn mukaisesti esityslista ja muun aineiston on saanut tarvittaessa pyydettyäessä. Valmisteluaineisto on kokonaisuudessaan päättäjien käytettävissä."

Päätös

Ympäristö- ja tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan ehdotuksen.

Varatuomari Susanna Ijäs oli asiantuntijana tämän pykälän esittelyn aikana ja poistui kokouksesta päätöksenteon ajaksi.

Tämän pykälän päätöksen ajaksi poistuvat kokouksesta Jarmo Lipponen, Antti Harri ja Kalle Keränen.

Otteet

As Oy Sotkamon Lamminpää
Vesihuoltoteknikko

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Mikäli hakija haluaa sitovan oikeusasteen kannanoton vahingonkorvausasiaan, tulee asiassa nostaa vahingonkorvauskanne kärjäoikeudessa.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Postiosoite:	PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite:	Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu
Sähköpostiosoite:	pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero:	029 56 72841
Puhelinnumero:	029 56 42800

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään, joka on hallinto-oikeudessa 270 €, ellei valittaja edellä mainitun 7 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Sotkamon kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Markkinatie 1, 88600 Sotkamo
Käyntiosoite: Markkinatie 1, 88600 Sotkamo
Sähköpostiosoite: kirjaamo@sotkamo.fi
Puhelinnumero: 08 6155 811

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 -15 ja juhlapyhien aattoina klo 9 -15.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi kunnan verkkosivuille 31.10.2024